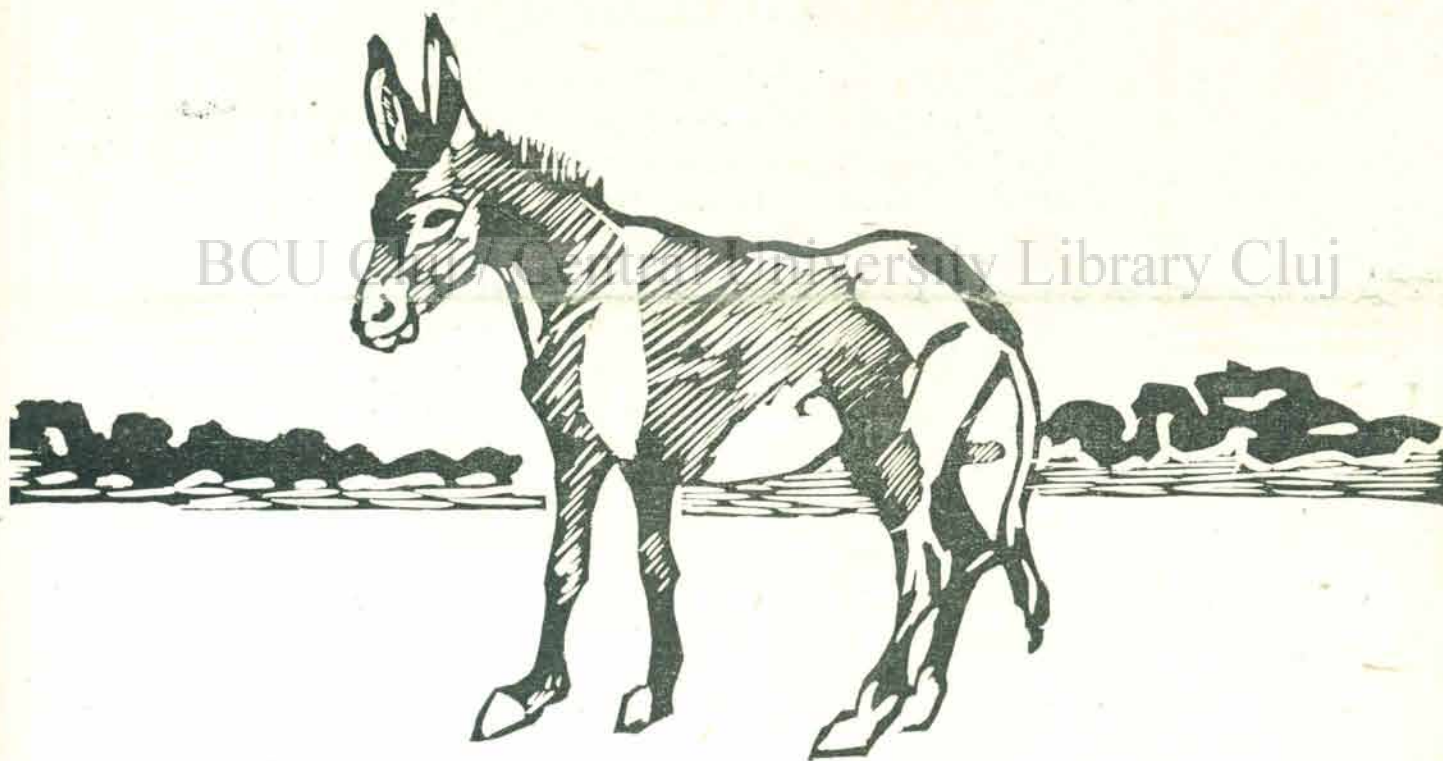

Cimleved

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Megszökött a csacsi.

Szomorú a csacsi,
Nincs meg a gazdája,
Töri most a fejét,
Mi lesz vacsorára.

Gazdikám, Gazdikám,
Kiáltoz ijedten,
Nem szököm meg többet,
Vigyél haza innen.

TARTALOMJEGYZÉK:

Megszökött a csacsi. Rajzolta Csengery István . . .	1
A madarak itélete. Mese. Irta Monoky Sándor . . .	3
Azt álmodtam. Vers. Irta Pilhoffer Gyula	6
Halics ostroma. Legenda. Közli Lengyel István . . .	7
Megjárta a Bodri. Rajzolta Csengery István, ver- selte Hajnal László	8
Nyári multság. Rajzolta Csengery I.	9
Poczok Pista naplója	10
Virágáros leány. Vers. Irta Gara Ákos	11
A bús öreg törpekirály. Mese. Irta Wellmann Rezsőné	11
Senki Tamás története. Gyermekregény. Irja: Kertész Mihály	14
Öreg Cimbora üzeni	16
A Cimbora rejtvényei	16

Cimborád

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

A madarak itélete.

Kis fiu koromban nagyon szerettem járni az erdőbe. Ismertem minden zegét-zúgát. Tudtam, hol fészkel a sárgarigó s merre van tanyája a búsan bűgő gerlicének.

Volt egy igen kedves cimborám, Demeter Palinak hívták, ő volt az én kenyeres pajtásom, titkaim alapos ismerője. Olyan erős véd- és dacsövetséget kötöttünk egymással, melyet nem tudott megtörni, elszakítani még az apai tekintély sem. Ha ő volt bajban, én voltam hűséges pártfogója, védelmezője, ha pedig rám járt a rud, ő volt az én támaszom. Sok eltépett kabát és nadrág volt a tanuja annak, hogy mennyi bokrot kutattunk át és mennyi fát másztunk meg, csak hogy egy-egy madárfészekhez férközhessünk; sok ütés, karcolás és horzsolás emlékét hordom még ma is abból a kedves jó időből, mikor étlen-szomjan képesek voltunk csendesen meghúzódva, órák hosszáig lesni, hogy melyik faoduból száll ki egy-egy madár. Bohó gyermekésszel még a fürge mókust is el akartuk fogni, de nem sikerült soha. Ha egy faágon makkot rágicsált s mi rohamot intéztünk ellene, az utolsó pillanatban a másik fára ugrott. Pedig már lakást is készítünk számára gyorsan forgó kerékkel, de bizony üresen maradt az.

Nem egyszer mentünk haza mind a ketten feldagadt orcával. Ugy bedagadt a szemünk, hogy napokig nem mehettünk sehová. Édesanyánk ilyenkor nagyon meg volt elégedve velünk, mert azt hitte, hogy elmegy a kedvünk a további kalandozástól. Égett az arcunk, mint a tűz; annyira feszült a daganattól, hogy azt hittük, meg fog repedni. De kiállottuk jaj és panasz nélkül, csupán az bántott bennünket, hogy nem sikerült hozzájutni egy kis jó erdei mézhez.

Mikor elmúlt a baj, a régi kedvünk ismét feltámadt. Ujra jártuk az erdőt.

Találkoztunk szebbnél-szebb vadvirágokkal. Olyan barátságosan mosolyogtak ránk, szinte kínálják magukat:

– Jertek, szakítsatok le, kis fiuk!

De mi az elérhetetlen után vágytunk; a mi gon-

dolkozásunkat csak a röpködni tudó madár és a megfoghatatlan mókus érdekelte. – Pedig, igazán mondom, nem voltunk mi rossz fiuk, nem kinoszni akartuk mi a madarakat, hanem tulságosan szerettük őket. Ugy óhajtottuk, hogy egy a birtokunkban legyen és akkor elhalmoztuk volna minden jóval, védtük volna még a fuvó szélről is, szép rácsos kalitkában tartottuk volna.

Ezért jártuk az erdőt, ezért fáradtunk annyit, de nem voltunk szerencsések soha. Mi csak pusztá kézzel dolgoztunk és nem mindenféle hamis szerszámokkal. A tojásokat nem hoztuk el, csupán a kis fiókákat, hogy fölneveljük, de ezek igen hamar jobblétre szenderültek. Megsirattuk őket. Kis koporsót csináltunk nekik és úgy temettük el a virágos kert egyik sarkában, még fejfát is állítottunk föléljük.

Régen volt, igen régen volt, de nem tudom elefelejteni őket soha. Néha, csendes alkonyi órán még ma is kisértenek. Szinte hallom, mint csipognak körülöttem, mintha mondanák:

– Nem fáj a szived, te gyilkos?!

Nagyon fáj pedig a szívem érettük, nem is tudok szomorúság nélkül gondolni rájuk, pedig ugyan csak meglakoltam azért, hogy kora halálukat okoztam. Ezt mondom el nektek!

*

Egy szép nyári délután a nagy kertben levő árnyékos diófa alá feküdtem. Egyszerre csak úgy éreztem, mintha egész testemben megdermedtem volna. A szívemet összehuzta valami és igen nagy fájdalmat éreztem. Szerettem volna fölkelni és elfutni, de nem lehetett. Homlokomról a hideg verejték gyöngyözött és nem voltam képes letörölni. Azt hittem, elevenen vagyok eltemetve s úgy féltem attól a gondolattól, hogy soha többé nem látom meg az én édes jó szüleimet, testvéreimet és cimboráimat.

Pedig igazán szerettem élni. Meg is fogadtam akkor, hogyha még egyszer visszakerülhetek szerettemhez, nem lesz nálam jobb, szófogadóbb és engedelmesebb fiu az egész világon.

Mély csend vett körül, de egyszer csak gyen-

gébb és erősebb szárnycsattogásokat hallottam, mintha valamennyi madár felém röpült volna. Ekkor már igazán nem tudtam, hogy mi van velem, mert a sir mélyére a madarak nem szállanak le, legalább én nem hallottam soha.

A madarak leszálltak és én láttam, hogy körül vagyok véve, mert ebben a pillanatban felnyílt a szemem. De nem a nagy diófa alatt feküdtem, hanem az erdőben egy odvas tölgy alatt, amelyet annyiszor megmásztam madárfiókáért és vadmézert. Most, hogy közel voltak, szerettem volna megfogni közülök néhányat, de nem bírtam mozdulni, mintha csak oda lettem volna kötözve a földhöz.

Velem szemben, egy fa tetején ült a királyi sas, körülvéve táborkarától. Titkára, a bagoly pápaszemet tett a csőrére, elővett egy vadgalambtollat, dióhéj kalamárist és egy sárgult falevelekből álló jegyzőkönyvet s várta a további parancsot.

Biborszínű palást övezte a madarak királyát, melynek szegélyét két oldalt egy ölyű és egy héja tartotta. A háta mögött diszörséget állottak a vércse, kuvik, holló, varju és a szarka. Engem pedig körülvettek annyian, hogy magam sem tudnám elsorolni a nevüket. Annyit azonban tudok, hogy majd minden madár képviselve volt. A legjobban bosszantott az, hogy még a bubos tyukunkat is ott láttam, meg a kis kakast, amelyiknek mindig én szoktam enni adni.

Azon az ágon, mely a sas lábai alatt feküdt, egy egész sereg apró madár ült ünnepélyes, komor arccal. Néha-néha rám néztek haragosan, megvetőleg. Még ekkor sem tudtam megérteni, hogy miért? De később aztán megtudtam: ők voltak az én vádolóim, kiknek gyermekeiket elraboltam.

A társaság hangos volt nagyon. A krugatás, ficserékelés, csattogás, bűgás, cserregés, visitás, kelepelés, vijjogás és – az Isten tudja – miféle madárhangok olyan különös és szokatlan zür-zavart alkottak, hogy a hátam borsózdott belé. A király parancsára azonban a bölömbika harsány bömböléssel adta tudtára a gyülekezetnek, hogy „Csend legyen“!

A zaj elnémult. Mindenki a rettegett, a dicső királyra emelte tekintetét, ki imígyen kezdte el a beszédét:

– Hosszu országlásom alatt több ízben megtörtént már, hogy ítéletet kellett mondanunk egyik vagy másik alattvalónk felett; arra azonban nem

volt eset, hogy a teremtés koronája, az ember állott volna vádlottként előttünk.

Az ember nagy és hatalmas. Leszáll a tengerek mélyére és fölemelkedik olyan magasba, akárcsak én; szekere elé fogja a villámokat és úgy nyargal a Földön. Van hatalmas, erős fegyere, de azt csak azok ellen használja, akik kárt tesznek neki. Ez még mind megjárja: aki bűnös lakoljon; de az ártatlanok vére és halála bosszúért kiált. Az erőset, a kártevőt üldözheti, de mikor a gyengét, az ártatlant bántja, ezzel már lealacsonyítja magát.

Kedves kis alattvalóink: a fülemile, pinty, sármány, cinege panaszt emeltek nálam az itt fekvő embercsemete ellen, hogy békés erdei otthonukat állandóan zavarja, kicsinyeiket elszedi. Azért hivattalak össze benneteket, hogy mondjatok a bűnös felett ítéletet. A gyűlés határozatát titkárom, a Bagoly jegyzőkönyvbe veszi s azt hitelesíteni fogják a Harkály és a Halálmadár.

Lett erre nagy zszibongás, láрма a madársereg között. Olyan hangok is hallatszottak, hogy: „halál a fejére“! A vércse mindenáron a szememet akarta kivájni s ezt nem ellenezték a bagoly, ölyű, szarka és a kálomista varju sem.

Volt, aki egyre azt kiabálta: „Ki kell tépni a haját szálankint!“ s az Isten tudja csak, még miféle büntetéseket ajánlottak.

Az általános zszibongásba ismét belehangzott a bölömbika csendre intő szózata.

– Ha mindenki egyszerre beszél – szólt a király – nem lehet megérteni semmit, azért kérlek benneteket, hogy egyenként adjátok elő a javaslatokat.

Erre a vádlók egyhangulag azt mondták: „Halálért halált“!

A rigó megerősítette ezt a véleményt, hangosan fütyülte:

– Csak-csak-csak, csere-csere!

A liba hatalmas hangon gágogta:

– Luda biz' ez, haljon meg!

A kacska is vérszemet kapott és így hápogott:

– Csak csapra, csak csapra!

Mikor a kakuk látta, hogy az ember fiának vesztett ügye van, némi sajnálkozással szólt, miközben szárnyával lemondóan legyintett:

– No, ez sem ér több kakukszót!

A varju így adta jelét ékesszólási tehetségének:

„Kár, kár, kár,
Hogy a fejed áll!”

Erre már a kis kakas is bátorságot meritett magának és fejét hátrafelé szegve, csőrét magasra emelve kukorékolt:

– Forróvíiz!

Erre általános hahota támadt, mert mindenki tudta, hogy forróvizet kapni az erdőben bajos dolog.

A király látta, hogy több hozzászóló nincsen, azért az ülést felfüggesztette s a tizenkét tagból álló bírósággal félrevonult, hogy meghozzák az ítéletet.

Nem tagadom, kissé különösnek s talán tréfásnak is találtam félig-meddig a dolgot, de mégis el voltam keseredve, mert én teljesen tehetetlen voltam s arra is el lehettem készülve, hogy a ragadozó madarak prédája leszek. Ekkor jutott eszembe az a példabeszéd is, hogy „sok lud disznót győz” s én nagyon könnyen lehettem volna az, akit ennyi dühös madár úgy szétszed, hogy csak a csontom maradt volna meg.

A madársereg a legnagyobb csendben, szinte még a lélekzetet is visszatartva várta be az ítélőbírák megérkezését.

Ünnepélyes, komoly arccal repültek azok elő s elfoglalták előbbi helyüket. A bagoly – a király felhívására – a következő ítéletet olvasta fel:

„A madarak törvényszéke Erdei Józsi több rendbeli fészekrablás és szándékosan elkövetett gyilkosság büntetében vétkesnek találta.

Tekintettel azonban arra, hogy a madárnak legdrágább kincse a szabadsága s így a börtönbüntetés nálunk ismeretlen; tekintettel továbbá arra, hogy az ártatlanul halálra gyötört kis madarakért a halál még nem elég nagy büntetés: a madarak törvényszéke egyhangulag kimondta, hogy a bűnösnek, az egész gyűlés színe előtt a két szeme kivétessék, hogy ne lásson többet madarat, de hallhassa a madárdalt és érezze bűnének szégyenét egész életében.

Az ítélet végrehajtásával a vércse, mint hóhér, bizatik meg.”

Általános helyeslés követte a törvényszék határozatát. A vádlók belenyugodtak az ítéletbe, nekem pedig nem volt kihez felebbezni, mert maga a király, a legfőbb úr, volt az elnök.

Ugy reszkettem, mint a nyárfalevél. Szerettem volna felugrani, botot ragadni, hogy szétverjem az egész gyűlést, de minden részem felmondta a szolgálatot.

Sirtam, jajgattam dühömben; kiáltottam édes apámért, de hiába.

A sas intésére a vércse egy galyhoz fente két oldalról, erősen hajlott csőrét, a nyelvvel csettintett egy nagyot és a mellemre röpült.

A szemeimet önkéntelenül is behunytam s remegve vártam, mikor mártja éles csőrét szemeimbe a hóhér.

Azonban másként történt!

A galamb vezetése mellett a vádló fülemile, pinty, sármány és cinege követségbe mentek a királyhoz és számomra kegyelemért könyörögtek.

A királyt annyira meghatotta alattvalóinak ez az igazán szép, nemes eljárása, hogy megkegyelmezett nekem.

Mindenki meg volt hatva, csak a vércse nem, mert fájt a foga egy kis nem mindennapi pecsenyére, azonban a királlyal szemben nem mert ellenvetést tenni, tehát visszaszállt előbbi helyére.

Most a bájos kis fülemile felém fordult és édes hangján a következőket mondta nekem az egész gyűlés füle hallattára:

– Tanuld meg, te kis fiu, hogy aki csak hasznot tesz mind kedves, gyönyörködtető énekével, mind a káros rovarok pusztításával, hogy gyümölcsöt ehess, azt nem bántani, hanem kimélni kell. A mi szívünk nemesebb, mint a tied. Nem teéretted magadért bocsátunk meg, hanem azért a sok-sok jó gyermekért, kik táplálják még télen is az elhagyott madárkákát. Hisszük, hogy ezután te is így teszel!

Egy mély sóhaj tört elő a keblemből és megilletődve szóltam:

– Soha nem bántalak benneteket, ígérem s meg is

Nem folytathattam tovább, mert egy kéz érintette homlokomat és én felébredtem a diófa alatt. Édesanyám jóságos arcát láttam meg, de percekig nem tudtam szólani.

– Talán rossz álmod volt gyermekem? – szólt hozzám – láttam, hogy arcod egész elváltozott, azért költöttelek fel.

Elmondtam neki úgy, amint történt. Ő is egészen érzékenyült s egy pár könny csillogott a szemében.

Megfogadtam akkor, hogy a hasznos madarakat mindig védeni fogom. Igéretemet meg is tartottam.

Fölmentünk ozsonnázni. Az egyik kerti fán egy szép sárgarigó füttyörészte:

– Huncut a biró! Huncut a biró!
Nem osztottam a nézetét.

Evés után magam étettem meg a tyukokat. A
kis kakast ölembe vettem és összecsókolgattam.

*

Mentem az erdőbe azután is, de valahogy más
szemmel néztem az egészet, mint azelőtt.

Az illatos virágok nem hiában mosolyogtak rám,
mert lehajoltam értük és bokkrétát kötöttem belőlük
édes anyámnak.

Illatos földi eperrel és gombával szedtem tele
a kis kosarat, miközben lelki örömmel hallgattam a

gerle bűgását s a sok kedves kis apró madár össz-
hangzó énekét.

Mindig vidáman tértem haza, nem kellett attól
félnem, hogy a ruháim elszakításáért édesanyám fe-
lelősségre von.

Minden madárnak meg tudok bocsátani ma is,
még a rabló madárnak is, mely csak kárt okoz, mert
tudom, hogy az ösztönt egy bölcs isteni kéz oltotta
belé; azonban a vércse iránt még mindig nagy el-
lenszenvvel viseltetem. Igazán nem tehetek róla.

Gyermekek! szeressétek, védjétek a hasznos
madarakat!

Monoky Sándor.

Azt álmodtam...

*Azt álmodtam, gyermek vagyok,
Nádpálcikán lovagolok.
Gyi te sárga! Gyi te sárga!
Lovagolok Dombóvárra.*

*Hegyen-völgyön, árkon-bokron
Szép diófás országúton.
Dunamenti kis falueskán,
Gólya kelepelt a tornyán...*

*Verőfényes, meleg nap volt,
Templomában orgona szólt...
Jött a sok nép ki belőle,
Én megálltam egy-kettőre.*

*Jobbra-balra nézegettem,
Aztán csendben elléptettem.
Repültem ki, a mezőre,
Szép virágos, pázsit-fűre.*

*Következtek szántóföldek,
Bólintgató öreg tölgyek.
Majd pipacsos buzatáblák,
Hol már nyilott buzavirág.*

*Szarkaláb meg pipitér,
Láttam, hogy már gyümölcs is ér'
Margaréta meg kökörcsin,
Gyermekláncfű az ut szélén.*

*Majd vig cimborák jöttek,
Nagy vidáman körülvettek.*

*Együtt játszadostunk estig,
El sem engedtek reggelig.
Reggel elkisértek messze,
Haza is érkeztem este.
Otthon elmondtam, hol voltam,
Amiért is jól kikaptam.*

*Megbékültünk később szépen,
Mikor anyámat megkértem.
Megigérttem, nem leszek rossz,
De ez csak pár percig tartott.*

*Mentem a kis kertbe futva,
Felmásztam az eperfára,
Az ág recsesent, én leestem,
De biz' erre felébredtem.*

*Álom, álom, édes álom!
Hová tűntél ifjuságom?
Ugy eltűntél, mint a szellő,
Ami többé vissza nem jő...*

*Azért mondom kis cimborák:
Már ilyen furcsa ez a világ,
Vigadjatok, mulassatok!
És gond nélkül táncoljatok!*

*A gond csak a felnőtteké,
Csendes mosoly öregeké.
Tiétek? A vidám kacaj!
Zene, ének, lárma és zaj!*

*Öregeké a gondolkozás,
A múltba visszapillantás...
Emlékezés a gyermekkorra.
Arany-édes ifjuságra!...*

*Majd, ha ti is öregek lesztek,
Gondolatban visszatértek...
Minden édes gyermekkacaj
Ajkatokra kis mosolyt csal...*

Pálhoffer Gyula.

Halics ostroma.

Mielőtt Lemberg fölépült volna, Halics volt a galíciai fejedelmek székhelye; róla az egész tartományt is Halicsnak nevezték. Az erős falakkal kerített fejedelmi vár büszkén nyílt az ég felé egy magas domb tetején, a domb tövében terült el maga a város.

Halics napjainkban kicsike városka; a hatalmas erősség is romokban hever. De hajdan sokszor kerestek és találtak is menedéket a halicsiak e falak mögött. De végre az ellenség mégis hatalmába ejtette a majdnem bevehetetlen várat és a vitéz védők nagyrészét felkoncolta.

*

A XII. században történt, mikor messze keletről vad népek törtek Európába és pusztítva haladtak nyugat felé. Utjuk Halicshoz is elvezette őket. A lakosok közeledtük hírére a várba menekültek és magukkal vitték minden kincsüket. A nomád rablók ostromolni kezdték a várat, de a védők hősi vitézsége és az erős falak ellenálltak minden támadásuknak.

Az ostrom sokáig tartott. A folytonos küzdés, örködés már-már kimerítette a hősi védők minden erejét.

Egy sikertelen támadás után az ellenség követet küldött a várba. A fejedelem nyomban összehívatta a tanácsot, mely előtt aztán előadta a követ az ostromlók következő üzenetét:

— Ha minden ház után egy pár galambot küldtök táborunkba — szólta a követ — úgy abba hagyjuk az ostromot és eltávozzunk a falak alól.

— Minék kell az a sok galamb az ostromlók-nak? Bizonyára valami csel lappang alatta! — vélte a tanácsbeliek egy része. — Ne teljesítsük ezt a kérést, mert veszedelmet hozhat reánk!

— Ugyan miféle bajt okozhatnának a galambokkal — szólta mások. — Örülünk, hogy ily könnyen megszabadulhatunk e vad ellenségtől. — A

tanácsban ez utóbbiak voltak többségben, így az ellenség ajánlatát elfogadták.

Kiadta tehát a fejedelem a szigorú parancsot, hogy minden ház tulajdonosa köteles egy pár galambot vinni a nagypiacra.

Nagy volt a csodálkozás e különös parancs miatt. Hanem mikor az okát megtudták, örömmel sietett minden polgár galambjai közül a két legszebbet kiválasztani és azt a várpiacra vitte. — A piacon csakhamar olyan zúgás-búgás keletkezett, hogy szavát is alig értette az ember.

A sok galambot kosarakba zárva egy diszküldöttség vitte az ellenség táborába. Mire a küldöttség visszaérkezett, az ostromlók is eltávoztak a falak alól.

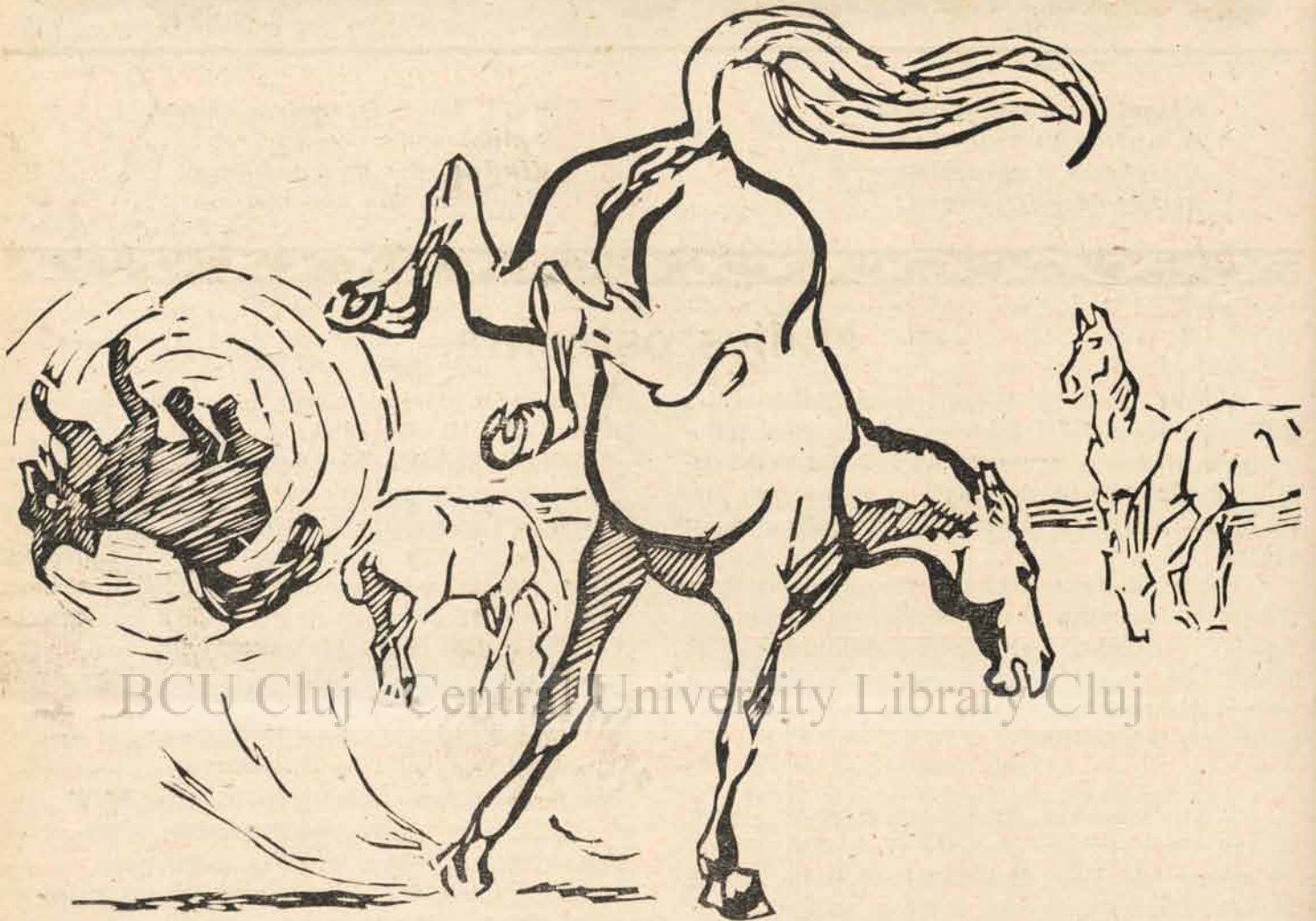
Volt erre nagy öröm Halicsban. Ünneplés hálaadó istentiszteletet tartottak, utána pedig vig lakomára gyűltek össze. Este mindenki sietett lenyugodni. Jól is esett a nyugalom, mert a hosszú ostrom óta most térhettek először nyugodtan pihenőre.

Éjjel, mikor már minden elcsendesedett és még az örök is nyugodtan bóbiskoltak őrhelyeiken, hirtelen tűz ütött ki. Rémulten rohantak ki házaikból a halicsiak. Amint körülnéztek, látták, hogy galambjaik, melyeket az ellenségnek ajándékoztak, nagy szárnycsattogással repülnek ducaikra, eközben a levegőben ijedten röpködnek — csakhogy mindenik lábára égő kanóc volt kötve. Majd itt, majd ott gyuladt ki egy-egy ház. Az álmukból fölvert emberek ijedten futkostak föl-alá, hogy vagyonukból legalább valamit megmenthessenek, vagy hogy a minden oldalról kitörő lángokat oltsák. A falak és kapuk őrzésére e borzasztó pillanatokban senki sem gondolt.

Mig a várban a zür-zavar, a fejtelenség egyre nőtt, az ellenség észrevétlenül visszatért és betörve az őrizetlenül hagyott kapukon, hatalmukba kerítették a várat.

Megjárta a Bodri.

Ej, ej, csunya Bodri,
Most ugyan megjártad,
Három hét múlva is
Fájni fog a lábad.

Be nem állt a szájad,
Egész nap csaholtál,
S addig ingerkedtél,
Mig meg nem lakoltál.

Lám, így jár a gonosz,
Tanulj hát belőle,
S okos kutya leszel
Mához esztendőre.

Most pedig huzódjál
Vissza a kuckóba,
És ne kössél máskor
A Csillag csikóba.

Nyári mulatság.

Izzad otthon Gyurka,
Tüzel a nap hévvel,
Izzik a föld s lomhán
Tekint Bodri széjjel.

Hivja Gyurka Jánost,
János meg a Pistát,
Most már fürödhetnek,
Letették a vizsgát.

Kimentek hát gyorsan
A patak partjára,
Nagyokat csapdosnak
A hullám habjára.

János gondol egyet
S fölállván a partra,
Fejjel beleugrik
A vidám patakba.

Pista meg viz alatt
Kergeti a halat,
Vacsorára lesz majd
Belőle jó falat.

Este hazamennek,
Dalolnak, nevetnek,
Bodri kutya csahol,
Örül a menetnek.

Naplóm

(–, július 28.) Borzasztó nagy ujság van! Apám tegnap azzal állított haza:

– Készülhettek kedvesem, mert két-három nap múlva elutazunk.

Én értelmetlenül bámultam, de anyám, aki biztosan tudott a dologról, azt mondta:

– Sikerült helyettest szerezned!

– Igen. Minden rendben van. Csak tőled függ, mikor utazunk.

Erre aztán valósággal kitört az öröm. A kis hugom, aki nem értette a dolgot, csendesen kanalazta a levest, de mi, nagyok, már nem igen tudtunk enni. Pláne én, aki még azt sem tudtam, hová és minek utazunk. Megkérdezni nem akartam, mert édesapám már a multkor megmondta, hogy nem illik kíváncsiszkodni és én nem akartam, hogy éppen most megharagudják.

Ebéd után anyukámhoz dörgölődtem:

– Anyukám, hová utazunk?

– Sehová, várj, majd megtudod!

– De igazán, mondd meg! Olyan kíváncsi vagyok.

Anyukám nevetett.

– Nagyon kíváncsi vagy? Na, hát fürdőre, ahol tavaly voltunk!

– Jé! Igazán?

Anyukám összeráncolta a homlokát.

– Ha mondtam, akkor biztos.

De én már nem is bántam, hogy haragszik-e vagy nem, hanem boldogan szaladtam ki az udvarra és az új kalapomat dobáltam a levegőbe. Délután anyuka csomagolni kezdett. Én persze folyton ott lábatlankodtam, amíg csak ki nem kergetett. Akkor kimentem a konyhába. Mari, a szakácsné éppen befőttet csomagolt. Hozzámentem.

– Tudja, hogy utazunk?

– Persze, de most hagyjon.

Nem hagytam.

– Mit csinál?

– Hagyjon békén, most csomagolok.

Ez a Mari kiállhatatlan. Azért sem hagytam.

– Én is segítek.

– Nem kell.

Csak nem fogok egy cseléddel veszedni, gondoltam és el akartam menni. Aztán eszembe jutott, hogy én vagyok az ur és nem mentem.

– De segítek.

Mari bosszankodott.

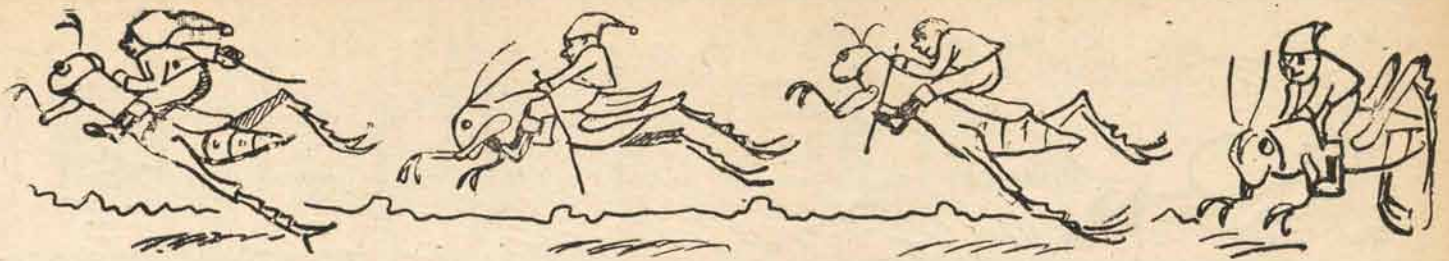
– Megmondom anyukájának!

Nem bántam. Odafurakodtam és az üvegeket kezdtem babrálni. Mari dühös lett és rám ütött. Csak ez kellett nekem. Méregbe jöttem. Hogyisne! Hát már mindenki ütni fog? S hozzávágtam egy üveget. Eltört. A piros málnaiz végigcsorgott fehér ruháján. Sirva fakadt és beszaladt anyukámhoz. Csak ekkor kezdtem megijedni. Éppen most kellett ennek is történni. Nem volt időm gondolkodni, mert lépéseket hallottam. Egy ut van csak: menekülni. Én futni akartam. Nem néztem a földre, a lábam beleakadt a kosárba, amelybe az üvegeket rakták, és — zsupsz, felborultunk. Én is, a kosár is. Nekem nem lett semmi bajom. De a kosár . . . a kosár . . . a hajamat tudnám cibálni! A kosár felborult és minden üveg csörömpölve eltört. Nem tudtam felállni sem. Mire anyukám beért, én már usztam a piros lében. Hajh! Istenem, de szerencsétlen is vagyok! Ugy, de ugy kikaptam! És ráadásul még azt mondta anyukám, hogy nem is visz el a fürdőbe. Kuksolhatok itthon egész nyáron. Csak befőtt ne lenne a világon. Vagy . . . nem is tudom . . . de én csak igazán nem vagyok hibás?! Vagy igen . . . ?

POCZOK PISTA

III. el. oszt. tan.

Virágáros leány.

Virágáros lányka,
Utcaszélén állva,
Kis fiuknak, kis lányoknak
Virágját kínálja:

Kék nefelejts, mályva
Egymásnak a párja,
Kinek kedves halottja van,
Tegyé a sirjára.

Ültesse a zöldbe,
A kis hanton körbe,
Hadd pihenjen szegény halott,
Csendesen a földbe.

Piros rózsa, sárga,
Gyöngye majorána,
Kinek tetszik vegye meg mind,
Kösse bokrétába.

Kösse bokrétába,
Anyja névnapjára,
Hadd mondja el a kis virág,
Mi a kívánsága:

Virág áldást hintsen,
Áldja meg a kincsem,
Áldja meg a jó anyámat,
Kinek párja nincsen.

Gara Akos.

A bús öreg törpekirály.

Az öreg törpekirály gondoktól sulyos fejét tenyerére hajtva búsan ült fényes trónusán. Mindenki tudta, mi baja, mindenki sajnálta, de nem segíthettek rajta, mert a törpe politika nagy feladatot rótt rá. Ugyanis özvegy és öreg király volt ő már, de nem volt trónörököse s a nép azt kívánta tőle, hogy bármily uton-módon törvényes örököst szerezzen utódjául, mert ha nem, megteszik öregségére azt a szégyent vele, hogy elkergetik a trónról s a föld másik oldalán uralkodó törpeország királyát hívják meg a trónra.

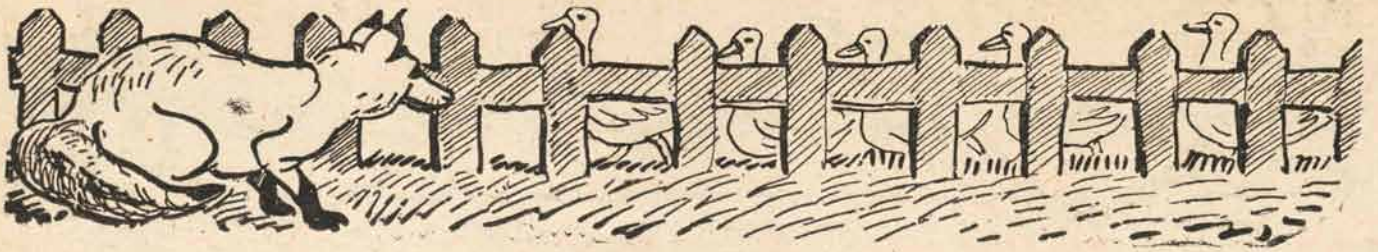
Nagy gond volt ez szegény ősz fejének. Honnét teremtsen ő törvényes örököst, mikor se családja, se rokona nincsen s öreg volt már, hogy megházasodjon, de meg szintén törpének kellett lenni annak a nőnek is, akit feleségül venne s ilyen öreg emberhez ki menne szívesen hozzá? Körülnézett a országában, hogy valjon a főuri családokban ki menne hozzá? Volt bizony ott sok szép fiatal főhercegnő, de ők mind csak fiatal királyfiakra vágytak, az öreg egynek sem kellett.

Érthető oka volt hát busulni szegény öregnek, tudta a nép, miért horgasztja úgy le a fejét, miért nem fogadja az alattvalóit kihallgatáson, miért nem akar senkit maga körül látni, mert a sulyos gond elfoglalta egész valóját.

Egyszer aztán valami jót álmodhatott az öreg király, mert egészen vidáman ébredt fel, megfürdött, elhivatta udvari borbélyát, lenyiratta hosszú ősz szakállát, feketére festette a haját, kicsi pörge bajuszt fent ki neki a borbély, a legfiatalosabb, a legdiszesebb ruhát öltötte fel, úgy ment el leánykérőbe a legközelebbi hercegi családhoz.

Hat szürke lovával s aranyos hintójával mikor behajtatott, nagyot néztek, hogy mit akar itt az öreg király.

Igen szívesen fogadták, örültek végtelen a megtiszteltetésnek, de mikor előadta látogatásának célját, szomorúan tagadó választ adtak neki, a fiatal hercegnő nem vágyott olyan trónra, ahol az öreg uralkodó lett volna az ő férje.

Megszégyenülve még búsabban távozott el a király, szeretett volna inkább meghalni, mint ezt a szégyent elviselni, de hát szerette az országát, ahol ötven évig uralkodott s a népe sorsa nagyon a szíven feküdt, mindenáron méltó örököszt akart nekik hagyni, azért hát tovább törte a fejét, hogy mitevő legyen?

Szinte beteg volt már szegény a sok gondtól s nem türt maga mellett senkit, egyedül akart lenni mindig. Egyedül sétálgatott s elmerülésében gyakran tul ment a palota korlátain s csak azon vette észre magát, hogy künn van a réten egy nagy tó partján. Tetszett neki ez a hely, ahol a természetben szabadon gyönyörködhetett s egy percre elfeledhette bánatát.

Másnap, harmadnap is eljött ide, mikor egyszer csak valami gyönyörű hang ütötte meg a fülét, figyelni kezdett s elindult a hang felé, mind közelebb-közelebb hangzott, mire egy szép falusi kép tárult szemei elé. A tó sima tükreén hófehér libák uszkáltak, a nap lenyugvó sugarai bearanyozták a fák koronáit és azt a szőke hajkoszorút, amely egy üde, fiatal lenyó fejét diszította, aki ott állt a tó partján, rózsás arcáról az élet mosolygott alá, mezitelen lábaival a zöld pázsitot taposta, rövid piros szegényes szoknyácskája s a kezében levő kicsi ostor elárulták, hogy ő nem más, mint a libapásztor, aki magát egyedül érezve, elfogulatlanul önti énekbe szive érzelmeit, amit az esti szellő magával ragadva lágyan hordoz szét a nagy természetben.

A király közeledtére megszeppenve hallgat el, de az biztatólag intett felé, hogy jöjjön közelebb. A leány odaszalad s alázatosan csókol kezét.

— Hogy hívnak leányom? — kérde a király.

Marcsukának hívnak kérem, a vezetéknevemet nem tudom, mert az erdő szélén talált engem az én jó édesanyám, azt mondta, hogy a jó Isten adott engem ő neki, azért hát én édes gyermeke vagyok s ő énnekem az édesanyám s jobban szeretem őt a világon mindenkinél.

Megtetszett a királynak az okos beszéd s így szól hozzá:

— Te Marcsuka! Lennél-e te az én feleségem? — A leány megsértődve nézett a királyra, azt hitte gunyolódik vele, futásra készülve, sirásra állt a szája. De a király megragadta a vállát, hogy ne szaladjon el, mert ő komolyan beszél, ő elveszi feleségül, ha szívesen hozzá menne egy ilyen öreg királyhoz.

A leány összetette a kezét, azt hitte álmodik s szépegeve mondta, hogy ő szívesen hozzámenne feleségül, de az öreg édesanyját nem hagyhatja el, aki őt felnevelte, mert az beteges, tehetetlen asszony, már nem tud dolgozni s ő, ahol szolgál s enni kap, az ételnek felét neki viszi, úgy tartja el.

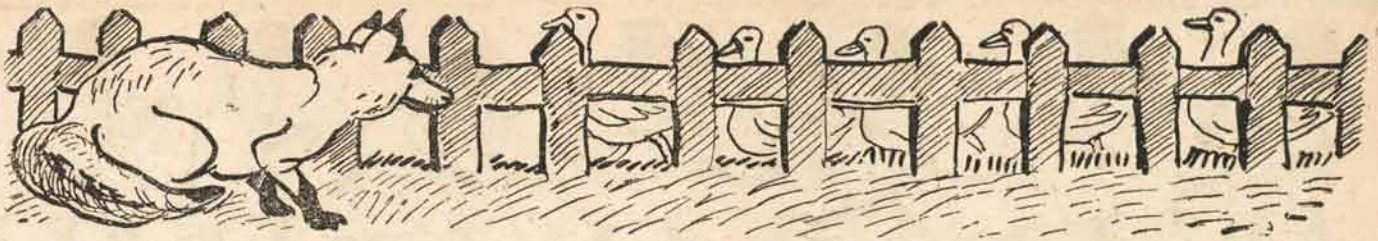
A király megnyugtatta s megígérte neki, hogy az anyját a palotába viteti, külön szobát és szép ruhákat kap s úgy ki fogják szolgálni, akár csak egy grófnét.

Erre örült Marcsuka s kérte a királyt, hogy előbb hadd vigye haza a libuskáit, mert hátha elveszne belőle vagy egy s utoljára még jól elverné a leendő királynét az asszonya nászajándékul.

Nem szólt senkinek Marcsuka az ő nagy szerencséjéről, csak az édesanyját készítette elő, hogy várja, mikor a hintó értük jön, ha ugyan nem álom volt az egész.

De nem volt álom, mert alig mondta el mindezeket nagy lelkendezve, máris odarobogott a kis kunyhó elé az aranyos négyfogatu hintó s Marcsuka azt hitte, a menyország lépcsőjének első fokára lép, mikor bele ült.

A király azután parancsot adott ki, hogy a lányt öltöztessék, fésüljék illő módon s vezessék elébe, mint egy királykisasszonyt. — Most összehívatta az udvarát, a bölcseket, tanácsadókat, grófokat, hercegeket s azt mondotta nekik: Nézzétek, én mindent elkövettem, hogy méltó feleséget kapjak magamnak, de most már öreg vagyok, hát egy magasrangu hölgy sem akart hozzám jönni, mert öreg vagyok, most ezt a lányt magamhoz emelem s ez lesz az én hűséges feleségem, kívánom, hogy mindnyájan belenyugodjatok.

Mit volt mit tenni, nem szólhattak a király akarata ellen, csaptak nagy lakodalmat, hetedhét országra szólót s a kis mezitlábás libapásztorból olyan királyné lett, hogy még a nap is gyönyörködhetett benne. Szerette felséges urát, felvidította az egész palotát, hangos éneke csak úgy csattogott, mint a pacsirtáé, amerre ment, ott öröm és boldogság honolt. Hát mikor még megtudta a nép, hogy trónörököszt várnak!

Született is a kis királynénak egy gyönyörű kis gyermeke, de sajnos, nem fia, hanem kis leánya. Erre az öreg király örült is, de busult is még jobban, hogy újra csak nem érte el a célját. A nép pedig zugolódni kezdett, hogy a libapásztort megtűri a trónon, hogy nekik trónörökösük legyen s most mégsem az lett, hát elhatározták, hogy az újszülött királyleányt beledobják abba a tóba, ahol az anyja libákat őrzött.

Megijedt a királyi pár, rejtegették a csecsemőt, de a nép egyre zúgott s követelték a gyermek kiadását, hogy végrehajtsák a nép ítéletét. Kétségbeesésükben a királyné kiment a palota erkélyére s könyörgésre fogta a dolgot s azt mondta, hogy kegyelmezzenek meg a kis leányának, ő hiszi, hogy trónörökösrel is megfogja ajándékozni a népet s ha nem, akkor egy év múlva átadja a gyermeket a népnek. Belenyugodtak s megengedték, hogy tizenhét éves koráig a királyi családban maradhat, akkor vagy férjhez, vagy világgá menjen a királyleány, de neki a trónra lépni nem szabad. Mindenbe belenyugodtak s örültek a szépen fejlődő kis babának.

Egyszer aztán újra nagy öröm érte a királyi családot. Meghuzatták az összes harangokat, dörögtek az ágyuk, nagy katonai parádét rendeztek, az összes ici-pici katonák kivonultak, zászlókat lengettek s a palota előtt sorfalat képeztek s várták az örömhirt.

Végre aztán megjelent a hirnök s kijelentette, hogy nagy boldogság érte a hazát, trónörökösük született, csak hogy nem egy, hanem kettő. Erre a nép újra zúgott, most már mit csináljanak ismét a kettővel? melyik

legyen az igazi? hisz ezek, ha megnőnek mindig háboruszkodni fognak a trónért, soha nem lesz békesség az országukban.

Elhatározták tehát, hogy sorsot huznak s az egyiket beledobják a tóba. Meg volt ijedve a királyi pár, sajnálták nagyon a szép gyermeküket, újra alkudozni kezdtek a néppel, hogy engedjék felnevelni őket 16 éves korukig, akkorra a leányuk is 18 éves lesz, ép mikor az ő sorsa felett is határozni kell, akkor amelyik jobban beválik, azt ültetik a trónra s a másikat világgá küldik.

Bele egyeztek. Boldog volt a királyi család, neveltette három szép gyermekét, akik gyönyörűen fejlődtek. A leányka olyan volt, mint a hajnali rózsabimbó, a fiúk meg erősek, bátrak, mint az oroslán. De az öreg király most még búsabb volt, mint azelőtt, mert tudta, hogy két gyermekétől el kell válni s csak az egyik maradhat meg az országban. Levezetésbe lépett a másik törpeország ifju királyával, tanácsot kért tőle, mitévő legyen, aki azt tanácsolta, hogy várja csak be szép nyugodtan azt a bizonyos évet, amikor döntenie kell, akkor ő is eljön arra a napra s mindent a legjobban fog elintézni.

El is jött csakhamar az az idő, de a sors is beleszólt az intézkedésbe, mert egyik télen meghültek a gyermekek s az egyik fiut elragadta a halál a szülők nagy bánatára, tehát minden baj nélkül békességben ülhetett a trónra a méltó örökös.

A leány meg nagyon megtetszett a másik ország ifju királyának s egyszerre ülték meg a lakodalmat a koronázással, amikor olyan nagy ünnep, dinom-dánom volt az országban, hogy még a koldus is aranyos tarisznyát kapott a vállára.

Az öreg király többé nem volt bús, hanem nyugodtan hajtotta le fejét örök nyugovóra.

Wellmann Rezsőné.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 160 lei. Fél évre . . . 80 lei.
Negyed évre . . . 40 lei. Egy óra . . . 15 lei.

A Cimbora hetenként egyszer, vasárnap jelenik meg.

Senki Tamás története.

(6)

– Irta: Kertész Mihály. –

(Folytatás)

Csepű, az osztály réme, gunyosan vigyorgott, mintha csak azt akarná mondani, hogy széttaposlak, te kis vakarcs! Hogyan merészelsz utamba állani?!

De Laci bátran szemébe nézett a vásott gyerekeknek, úgy várta válaszáat.

– Ugyan semmi közöd hozzá, – szolt végül is Csepű – de ha kíváncsi vagy rá, megmondhatom neked is. Csak az igazi nevét mondtam. Azt, hogy Senki Tamás! Mert mindnyájan tudjuk, te is tudod, hogy csak úgy az utcáról szedte fel a kosárkötő s nem ő az apja! Hiába henceg hát, mégis csak egy senki-fia, nekem pedig, ha nem is tudom mindig a leckét, mégis van apám is, anyám is és nem kérek kölcsön szülőket, mint ez itt ni!

És nyelvét csufondárosan nyujtotta Tamás felé. Tamás halálsápadtan, dermedten hallgatta Csepű szavait, melyek pörölycsapásként zuhantak fejére.

Percek teltek el, míg a két jóbarát magához tért, de Csepű akkor már valahol a harmadik utcában röhögött azon, hogy annyira sikerült leforrázni a bátorkodó Bujdosó Lacit...

– Hallottad? – kérdé suttagó hangon Tamás, mikor végre kissé lehiggadt.

– Hallottam – válaszolt Laci anélkül, hogy rá mert volna tekinteni barátjára.

– Igaz, amit mondott? – tudakolta szívszorogva Tamás.

– Nem tudom... nem hiszem...

– Azt mondta Csepű, hogy te is tudod.

– Én nem tudok semmit, – tagadta Laci.

– Rettenetes... rettenetes! – sirt fel Tamás.

– Ne higyj neki! – vigasztalta Bujdosó. – Biztosan hazudik. Gyönyörűségét leli a mások gyöt-résében.

Tamás bánatosan ingatta fejét.

– Nem tudom elhinni, hogy valaki ilyesmit hazudjon!

Már közel voltak ahhoz az utcasarokhoz, hol el kellett válniuk. A rövid utat szerette volna Laci mindenféle beszélgetéssel kitölteni, hogy kizökkentse barátját abból a szomorú hangulatból, melyet Csepű leleplezése idézett elő nála, de sikertelen volt minden kísérletezése. Tamás szótlan maradt s látszott arcán, hogy egyáltalán nem is figyel Lacira s gondolatai egészen máshol járnak.

Az utcasaroknál aztán elbucsztak.

– Szervusz, Laci! – köszönt Tamás.

– Szervusz, Tamás!

Nem tudtak többet mondani egymásnak. Pedig máskor még hosszú percekig elbeszélgettek, mielőtt

elváltak. Most azonban valami kimondhatatlan fájdalom összeszorította torkukat. Csak a kezük kapcsolódott egymásba görcsösen s csak ujjai tartóztatták egymást.

Végre mégis elváltak. Tamás jobbra fordult be az utcába. Laci még állva maradt pár pillanatig s hosszan utánanézett Tamásnak.

– Szegény Tamás! – sóhajtotta szánakozva ő, a nyomorék...

Tamás pedig lassan bandukolt hazafelé. Tekintetét, mintha csak keresne valamit, a földre szögezte; félt az emberek szemébe nézni, mert mindenkiől csak azt olvasta volna ki, hogy ő egy senki-fia, akit az utcáról szedett fel a Nap-utcai kosárkötő...

Amennyire sietett máskor haza, a kosárkötő-ékhez, most annyira nem volt neki sürgős a hazamenetel. Szándékosan lassította lépteit s kétszer is elment kapujok előtt, mielőtt benyitott.

Otthon a szokott örömmel fogadták most is. A kosárkötőné elébeszaladt s összecsókolta, Nagy uram pedig szeretet-teljesen megsimogatta fejét.

– No, mitörtént ma az iskolában? – kérdezte. – Feleltél?

– Nem... nem feleltem – válaszolt Tamás, kerülve a kosárkötő tekintetét.

Máskor, még tegnap is, órákig, egész a lefekvésig szórakoztatta a két öreget az iskolai eseményekkel, most azonban csüggedten hallgatott, nem volt semmi mondani valója.

A kosárkötőnének rögtön feltűnt a gyerek hallgatagsága s aggódva kérdezte meg:

– Nincs valami bajod, fiam?

– Nincs, anyám, semmi bajom – mondotta Tamás s maga is megijedt, hogy mily nehezen fordult ki most az „anyám” szó ajkán.

A kosárkötőné aztoban nem elégítette ki ez a válasz s tovább fakgatózott:

– Nem fáj a fejed?

– Nem – válaszolt Tamás röviden.

– Talán a gyomrocskádát rontottad meg?

– Dehogy... Mondom, nincs semmi bajom.

– Hát akkor miért vagy olyan szótalan?

Tamás vállat vont s nem felelt.

– Jó lesz, ha korán lefekszel – ajánlotta Nagyné.

A gyerek örömmel fogadta az ajánlatot.

– Legalább – gondolta – nem kérdezősködnek tovább.

Gyorsan elkészítette hát másnapi leckéjét,

megvacsorázott, aztán sietve az ágyba bujt és alvást színlelt.

A két öreg, mikor azt hitte, hogy már alszik a gyerek, összenézett.

– Mi baja lehet? – kérde suttogva az asszony.

A kosárkötő gondolkozva meredt maga elé s rosszalóan ingatta fejét.

– Azt hiszem, – szolt hasonlóan sugva – nem testi baj kinozza.

– Csak nem sejt valamit? – riadozott az asszony.

– Ki tudja?! Nem lehetünk mindig mellette. A Nap-utcában mindent tudnak. Talán valaki megmondta neki.

Tamás feszülten figyelt. Még a lélegzetét is visszafojtotta, nehogy egy szót is elszalasszon a két öreg beszédéből.

– Nem is kellene már tovább titkolni előtte a dolgot – folytatta a kosárkötő. – Elég érett is már ahhoz, hogy megértse és sokáig úgy sem lehet titkolózni. Előbb-utóbb kipattan a titok. Jobb, ha mi leszünk az elsők, akik felfedjük neki a származását.

Tamás ebben a pillanatban úgy érezte, hogy eláll a szívverése.

– Tehát – marta a gondolat – nem hazudott Csepű. Igaz, hogy nem vagyok a kosárkötőék fia! De hát akkor kié? Ki az apám meg az anyám? És hol vannak? Hogyan kerültem a kosárkötőékhez?

Igy kínozták, gyötörték a kérdések Tamást. Most már, ha akart volna, se tudott volna aludni. Ébren tartotta a rejtély s füle szomjasan figyelt a szavakra.

– De ki mondja meg neki az igazat? És hogyan? – tépelődött az asszony rövid hallgatás után. – Hiszen gyerek még. Ártatlan, fehér lelkű gyerek... Borzasztó lesz, ha megtudja... Én félek megmondani neki...

– Pedig – mondta ki az ítéletet a kosárkötő – neked kell megmondani. Te vagy az asszony, hozzád is vonzódik jobban, a te dolgod lesz hát elárulni a titkot.

– Hiszen azt sem tudom, kié? Mit mondjak, ha kérdezi? Mondjam, hogy az utcán találtuk, egy sötét kapu alatt? Én ezt nem tudom neki megmondani.

– Át kell esni egyszer rajta. Jobb most, mint később...

Tamáská alig tudta vissza tartani a zokogást. Most már tudott mindent. A Csepű rettenetes szavai betűről-betűre igazak voltak!

– Az utcán szedtek fel! – hasított lelkébe a fájdalom. – Azt sem tudják, kié vagyok! Csak kegyelemből tartanak.

Egyszerre heves vágyakozás fogta el igazi szülei után. Ismerni akarta őket, hozzájuk kíváncsított.

– Pedig – vallotta be magának – sohasem éreztem, hogy a kosárkötőék nem az igazi szüleim. Mindig a legnagyobb szeretettel bántak velem, gyöngédek voltak hozzám úgy, hogy el sem hinném, hogy nem a szüleim, ha nem tőlük hallom... És mégis... mégis úgy szeretnék az én édesanyámmal összeölelkezni!... Milyen lehet annak az ölelése és a csókja!

Lecsukott szempillái alól, bárhogyan is igyekezett visszatartani, lassan szivárogni kezdett a keserű könny, az első, nagy, nagy keserűség könnye.

Szerencsére az öregek már lefeküdtek s eloltották a lámpát. Nem kellett tehát tovább visszafojtani fájdalmát Tamásnak. Felült kis ágyában s fejét két tenyerébe hajtva, szabad folyást engedett a fájdalom-enyhítő könnyeknek.

Éjfél is elmúlt, de még mindig nem érzett álmoságot. Gondolkozott. Anyját, apját próbálta elképzelni, lelki-szemei elé idézni. Apját sehogysen birta megrajzolni képzeletében, de – úgy rémlett neki, – mintha anyját ismerné, látta volna valamikor... Szomorú tekintetű, bus arcú asszonynak képzelte, kopott, egyszerű, szegényes ruhában.

– Vajjon miért olyan bánatos? – töprengett. – Mi fáj neki? Talán ő is utánam vágyakozik, mint én ő utána? De hát akkor miért hagyott el?

Tíz éves volt meg csak Tamáska, mikor ez a szomorú, álmatlan éjszaka ráborult. Más gyermek ebben a korban még gondtalanul, boldogan alszik, akár fényes palotában, akár szegényes kunyhóban látta meg a mindenkinek egyformán világító, melegítő napot, ő azonban az üdítő álom helyett könnyekkel áztatta párnáját.

– Hogyan lelhetném meg őket? – tépelődött. Ki tud utbaigazítani? A kosárkötőék sem tudnak semmit... Hát ki?...

Elmélyedve meredt maga elé a sötétben.

– Talán... talán – villant át egyszerre agyán – a tanító ur... Ő olyan sokat tud... Háttha ezt is tudja... Megkérdezem.

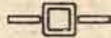
Ezzel a megnyugtató gondolattal hajtotta le fejét. Felzaklatott lelke kissé lecsillapodott s pár perc múlva elaludt.

Nagyon szép álma volt. Napfényes, virágos mezőn futkározott, színes tarka pillangót kergetett s egyszer csak egy asszony jött veleszámban s azt mondta neki: fiam! Rögtön felismerte, hogy ez az anyja és boldogan bujt meg puha ölében...

(Jövő vasárnap tovább meséljük.)

Öreg Cimbora üzeni:

(Ebben a rovatban minden kis cimbora levelére válaszolunk)

Holländer Lacinak: Nagyon nehéz a kérdés, kis cimborám, amit feladtál, de azért nagyon örülök, hogy válaszolhatok rá, mert olyan dolog iránt érdeklődsz, amelyre a válasz régen készen van a lelkemben és örülök, hogy beszélhetek róla. Azt kérdezted, hogy melyik lapot szereti Öreg Cimbora jobban: a Szamost-e, amelyet felnőtt emberek részére szerkeszt vagy a Cimborát, amelynek minden sora a gyermekek, a kis cimborák részére van írva. Szeretni egyformán szeretem én mindkettőt, kis cimborám, mert szeretem a foglalkozásomat. Egyformán jól esik, ha akármelyiket dicsérik és egyformán zokon esik, ha valamelyiket ócsárolják. Arról lehet tehát szó, hogy melyiket írom szívesebben. Ebben pedig már nagy a különbség. Es ha színt kell vallani, akkor bevallom itt neked és veled együtt az összes kis cimboráknak, hogy közelebb áll bizony a lelkemhez az írás akkor, mikor a Cimborába írok valamit. Mert, kétségtelen, jó ám írni a felnőttek részére is. De annak az újságnak, amit felnőttek részére ír az ember, van egy kellemetlen része: a politika. Ez pedig csunya mesterség. Persze ti még nem tudjátok, hogy mi a politika. Hát az úgy van, kis Cimborám, hogy vannak emberek, akik azzal foglalkoznak, hogy az embereket s az országot, amelyben élnek, minél boldogabbá tegyék. Egyik így akarja elérni és a többi emberekkel elérni azt a boldogságot, a másik amúgy A fő az, hogy mindenki azt akarja, hogy az ő kezében legyen a hatalom. És hogy mindenik szentül hiszi, hogy az ő módszere a helyes. Hogy melyiknek van igazsága, az nincs eldöntve, mert még sohasem sikerült senkinek sem az összes embereket boldoggá tenni. Tehát tart a civakodás, marakodás tovább. Derék, becsületes emberek bántják egymást, egymás ellen törnek, halálos ellenségekké válnak azért, mert egyik az egyik párt hive, a másik a másiké. Embereket, akik meg lennének elégedve az étellel és a körülményekkel, ez a viaskodás tesz boldogtalanná. Ez a csúnya politika aztán annyira úrrá lett az emberek közt, hogy minden újságnak, amelyik a felnőttek részére íródik, szintén bele kell avatkoznia ebbe a marakodásba és akár akar, akár nem, részt kell vennie a harcban. Öreg Cimbora megelégedett ember. Az ő politikai pártja nem az ország házában civakodik, hanem otthon játszik a gyerekszobában. Ennél több boldogságot nem is kíván, mint amit ez a kicsiny, két gyerekből álló párt nyújt neki. Amikor velük van, még azt is elfelejti, hogy ki az országban a miniszterelnök. Na már most, mikor belefárad abba a marakodásba, amit kénytelen-kelletlen a felnőttek részére készült újságban folytat, akkor a Cimborához menekül, előveszi a kis cimborák levelét, elolvastatja, válaszolgat rájuk, néha ír egy-egy mesét vagy verset és az idegei megpihennek, a lelke felüdül köztetek. Azért szeretem jobban a Cimborát, mert itt nem kell politizálni. **Pilhoffer Oszinak:** Bizony jó lenne egy olyan leveles láda, amelyet ajánlasz, Osz, hogy a kis Cimborák beledobják a leveleket és Öreg Cimbora biztosabban megkapja, mint a postán. Csak az a nehéz a dologban, hogy a Cimborának messze városokban is vannak előfizetői, ezek nem jöhetnek ide Szatmára, hogy bedobják a leveleiket. Hanem tudod mit, kis cimborám, te itt vagy helyben, te elhozhatod mindig személyesen a kiadóhivatalba a leveleidet. Legalább néha találkozik is két ilyen jó cimbora, mint mi vagyunk. **Lakatos Lászlónak:** Miért nem írod meg, hogy mi baja volt a kezeknek, hogy gipszbe tették? Remélem, hogy már nem fáj. Az írásodon az látszik, hogy már erősen gyógyult a kezéd. **Dölle Lászlónak:** Már sokszor megüzentem a kis cimboráknak, hogy nem tőlem függ: ki nyerjen könyvet. Az a véletlen dolga, hogy kinek a neve jön ki a kalapból. Csak küldd szorgalmasan a megfejtéseket, aztán egyszer csak kikerül a te neved is és elküldjük a szép könyvet. **Káhán Klárának:** A számrejtvényedre sor kerül. **Kacska Miklósnak:** (Petrova-Bisztra): Beküldött rejtvényednek nem az a helyes megfejtése, hogy mérnök, hanem az, hogy mérnök. (A „mér” nő és k.) Már pedig a rejtvényben egy vesszőnyi eltérésnek sem szabad lenni. De azért

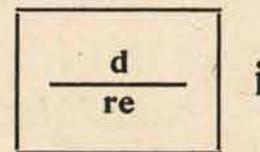
ne vedszd el a kedvedet, próbálkozz tovább. A jó kívánságokat köszönöm és gyere el egyszer ide hozzánk, téged is kiviszlek a strandra. Meglátod, hogy mennyi gyerek van és milyen jó ott, különösen, ha jó az idő. **Wald Bélának:** Képrejtvényeket egyelőre nem tudunk közölni, mert nagyon sokba kerülne őket megrajzoltatni. Majd ha nagyon sok előfizetője lesz a Cimborának, akkor lesz pénzünk és rajzolatunk rejtvényeket. Színes képeket meg éppen nem tudunk közölni. Próbálj meg valami egyszerűbb dolgot. **Eisenstädter Edinek és Miklósnak:** Az előbbi üzenet nektek is szól. Olyan rejtvényt, amelynek a megfejtése „Cimbora”, már közöltünk. **Több kis cimborának** a jövő héten válaszolok.

A CIMBORA REJTVÉNYEI

Betűrejtvény.

– Stark Ferenc és Dánieltől. –

I.

II.

fő fő fő fő
fő fő fő fő

Verses rejtvény.

A paplannál sokszor
Százszor is nagyobb,
Mégis takaroul
Nem használható.

Ellenben, habár több,
Mint a fele luk,
Állatokat könnyen
Rabul ejtini tud.

Hitetlenül erre
Fejedet ne rázd,
Kérdezzed meg inkább
Bármelyik halászt.

A 21. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- 1) Nevelőnő.
- 2) Béke.
- 3) Kedves kis cimborák, olvassátok el ezt a levelet, nyertek egy könyvet.

A Cimbora 21. számában közölt rejtvények helyes megfejtői:

Tatár József, Rózsa Pista, Keszner Márta, Monori György, Pilhoffer Osz, Kupás János, Dózsa Évi és Misi, Káhán Klára, Mendl Éva, Edith és Pali, Harnik Iván, Petky Bözsi, Berkovics József, Lakatos László, Papp László, Dölle László.

Nyertesek:

Keszner Márta M.-sziget, Dölle László
Kolozsvár és Tatár József.

A szerkesztésért Dénes Sándor felel.

Kiadótulajdonos a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t.
Kiadóhivatal: Satu-Mare (Szatmárnémeti) Eötvös-utca 4. szám.

Nyomatott a „Szabadsajtó” Könyvnyomda és Lapkiadó R.-T. gyorsajtóin Satu-Mare (Szatmár). Cenz. A. Szilágyi.